

Hverdagen på Lipela for børn, voksne og "besøgende"

Jeg boede og hjalp til på Lipela fra februar til april i 2005.

Jeg ankom en sen, meget mørk aften, lige efter aftensmaden. De voksne sad og snakkede ved bordet, mens børnene sang, legede og lavede lektier i lyset af olielamperne i spisesalen. Da jeg ankom, blev larmen dog hurtigt ændret til sagte hvisken i hjørnet og små stjålne blikke. Børnene var meget generte de første dage, men da det først gik over var de alle sammen mere end villige til at vise mig hvordan hverdagen på Lipela foregår:

Sarah, Sabina og Masi som bor og arbejder på Lipela står op ved en seks- halv syv tiden for at forberede morgenmaden til børnene. Den består af en slags fuldkornsgrød, som i starten smager af ingenting, men efter lidt tilvænning faktisk smager fint og mætter rigtig godt.

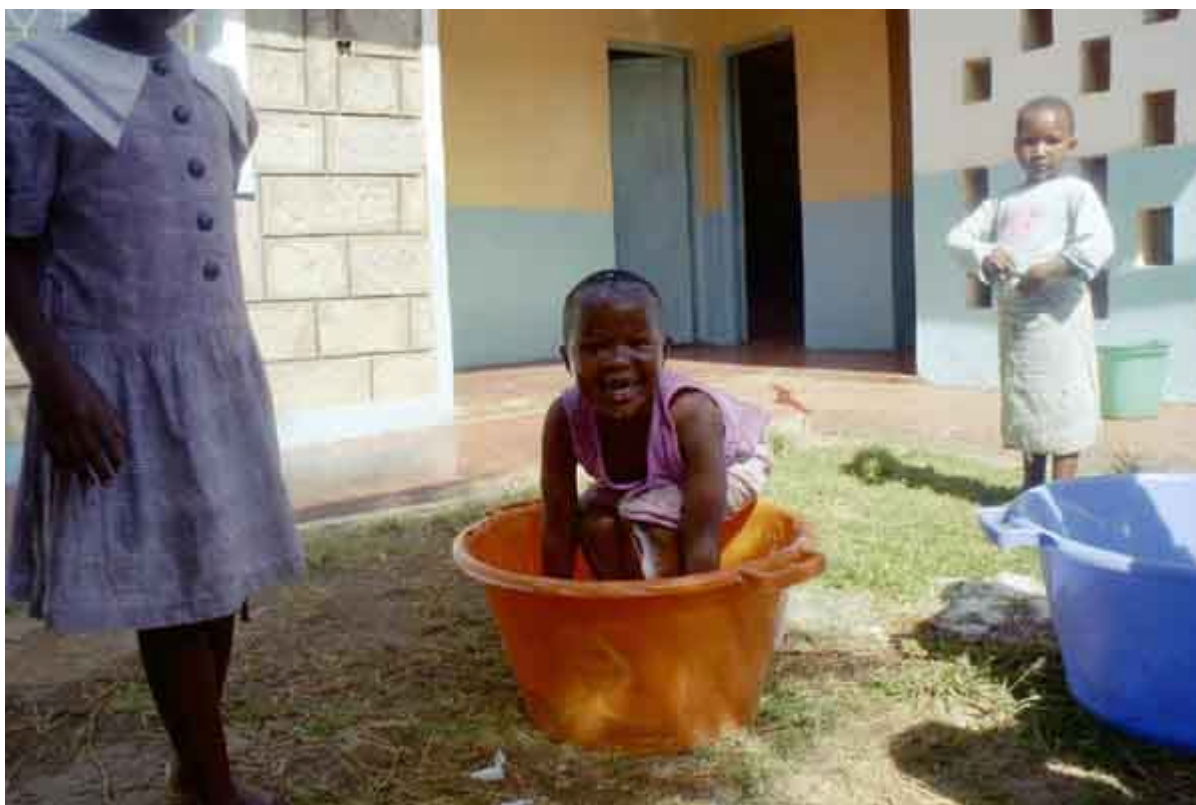
I grøden skal der også mælk, så Wahome, som bor i huset ved siden af med sin familie, er også tidligt oppe for at malke koen. Herefter kommer Rosemary som bor med sin mand lige i nærheden af børnenes skole. Hun har for det meste brød med til de ansattes morgenmad.

Børnene vasker sig selv, klæder sig på, reder hår, finder sko, reder senge- og hjælper hinanden hvor der er brug for det. De store børn deler grød ud til alle og den spises så i mere eller mindre ro, før turen går til skolen. Det tager cirka fem minutter at gå i skole og børnene følges altid ad i små grupper. Mens jeg var dernede fulgte jeg dem sommetider på vej. En god måde at starte dagen på - og en god måde at få hilst på alle børnenes skolekammerater.

Når alle børnene er af sted, begynder dagens gøremål for de ansatte. Wahome står for de praktiske ting, ordner og vedligeholder de udendørs arealer og ser til dyrene. Indenfor vaskes der op fra aftensmaden aftenen før (da det altid er for sent og for mørkt til at vaske op om aftenen), og for morgenmaden. Sovesalene ordnes, sengene redes efter hvis der er brug for det, der fejes og

luftes ud og evt. beskidte eller våde lagner fjernes. Spiseborde tørres af og alle indendørs arealer plus gangene udenfor fejes og vaskes.

Når dette er gjort laves der the og de voksne spiser deres morgenmad i ro og mag. Morgenmaden består for det meste af hvidt brød med margarine, hvis der er noget. Ved morgenbordet hører vi radio og der diskuteres ofte på livet løs om alt og intet. I den tid jeg var der handlede det meget om politik og ligestilling. Kvinderne ville meget gerne have Wahome til at indrømme at ligestilling er vejen frem og at han ligeså godt kunne lave mad til os. (hvilket rent faktisk lykkedes, da han én dag lavede morgenmad til os!!!!!!) Ved måltiderne generelt bliver der snakket, grint og diskuteret på livet løs.

Efter morgenmaden begynder forberedelserne til frokosten. Det var som regel mit job at ordne grøntsager, hvilket jeg fandt perfekt at gøre ved brønden i solen. (Det giver nu en helt anden motivation at skrælle gulerødder når man kan sidde i morgensolen og nyde dagen og varmen, i forhold til når man slæber dem hjem fra Netto i sne og kulde!!) Kvinderne skiftedes til at stå for henholdsvis madlavning og tøjvask. Og det skal lige siges at tøjvasken er rimelig heftig når den kommer fra over tyve børn der boltrer sig udenfor dagen lang.

Vandet koges og der vaskes og skrubbes til knoerne gløder. Derefter skylles det igennem, vrides og hænges til tørre udenfor. Da jeg følte mig bedre egnet til at skylle og hænge til tørre i forhold til at vaske, var det også et af de jobs jeg tog mig af. (Endnu et gøremål der får et lille pift når solen bager, majsmarken svajer i vinden og man er omringet af høns og køer.)

Når tøjvasken efter et godt stykke tid er overstået, holder alle en vel undt pause. De små børn kommer hjem fra skole ved en halv et tiden, og her spiser de frokost sammen med de voksne. Nogle eftermiddage laver Masi og Wahome hjemmearbejde med dem, andre hjælper de til i haven og leger. Hen på eftermiddagen kommer resten af børnene hjem. En eftermiddag om ugen kommer der en lærer og hjælper de allerstørste med lektierne. Alle andre hjælper til med dagens gøremål. Der skal vaskes op, skrælles kartofler, gulerødder, ordne kål, hugges brænde, fodres høns og kaniner, ordne skoleuniform etc. Alle børnene er utroligt gode og villige til at hjælpe til. Og meget gode til at støtte og hjælpe hinanden.

Når de fleste gøremål er ordnet bliver der leget og gynget, snakket og ordnet lektier i krogene. Mørket begynder at lægge sig og der er aftensmad. Det er igen de store der hjælper til med at fordele maden rimeligt imellem sig. Efter aftensmaden leges der og laves lektier. Nøjagtig som den første aften jeg ankom.

Børnene puttes ved en halv ni – ni tiden. Jeg gjorde det til vane at give hver af dem et godnat - knus hvilket de virkelig godt kunne lide... de voksne går også til ro, stjernehimlen "funkler som besat" og er AFSINDIG flot her mange km fra elektrisk lys... Der er helt mørkt og øde og ikke andet at gøre end at sove.

I weekenden er tingene lidt anderledes. Her hjælper børnene til med alt og lørdag får alle brød og æg som de store hjælper til med at lave. Søndag gør alle sig fine og går i kirke, hvor børnene optræder i kor sammen med andre børn fra området. Mandag starter ugen og hverdagens rutine forfra igen, som alle andre steder.

Det var lidt om hverdagen på Lipela, som selvfølgelig rummer mange flere ting og indtryk, end det er muligt at skrive her.

Hvis der er spørgsmål er I dog altid velkomne til at skrive.

Laura Møllebro

